

Acest document reprezintă un instrument de documentare, iar instituțiile nu își asumă responsabilitatea pentru conținutul său.

► **B**

DIRECTIVA 94/33/CE A CONSILIULUI
din 22 iunie 1994
privind protecția tinerilor la locul de muncă
(JO L 216, 20.8.1994, p. 12)

Astfel cum a fost modificată prin:

				Jurnalul Oficial		
				NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Directiva 2007/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2007		L 165	21	27.6.2007	
► <u>M2</u>	Directiva 2014/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014		L 65	1	5.3.2014	

DIRECTIVA 94/33/CE A CONSILIULUI
din 22 iunie 1994
privind protecția tinerilor la locul de muncă

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene și, în special, articolul 118a al acestuia;

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾;

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽²⁾;

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 189c din tratat ⁽³⁾;

întrucât articolul 118a din tratat prevede adoptarea de către Consiliu, prin intermediul directivelor, a cerințelor minime pentru a promova îmbunătățirea, în special, a mediului de muncă, în vederea garantării unui nivel mai bun de protecție a sănătății și securității lucrătorilor;

întrucât, în conformitate cu articolul menționat, aceste directive trebuie să evite impunerea unor constrângeri administrative, financiare și juridice care ar împiedica crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii;

întrucât Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, adoptată în cadrul Consiliului European de la Strasbourg, la 9 decembrie 1989, de către șefii de stat și de guvern a 11 state membre, declară, în special la punctele 20 și 22, următoarele:

„20. Fără a aduce atingere normelor mai favorabile tinerilor, în special cele care asigură prin formare integrarea profesională a acestora și cu excepția unor derogări limitate la anumite munci ușoare, vârsta minimă de încadrare în muncă nu trebuie să fie inferioară vârstei la care încetează perioada de școlarizare obligatorie și, în nici un caz, celei de 15 ani.

22. Trebuie să fie luate măsurile necesare în vederea adaptării normelor de drept al muncii aplicabile tinerilor lucrători, astfel încât acestea să răspundă cerințelor dezvoltării lor, precum și nevoilor lor de formare profesională și de încadrare în muncă.

Durata muncii lucrătorilor sub 18 ani trebuie, în special, limitată - fără ca această limitare să poată fi evitată prin recurgerea la ore suplimentare - și trebuie interzisă munca de noapte, cu excepția anumitor locuri de muncă stabilite de legislațiile sau reglementările naționale.”;

⁽¹⁾ JO C 84, 4.4.1992, p. 7.

⁽²⁾ JO C 313, 30.11.1992, p. 70.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 17 decembrie 1992 (JO C 21, 25.1.1993, p. 167). Poziția comună a Consiliului din 23 noiembrie 1993 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Parlamentului European din 9 martie 1994 (JO C 91, 28.3.1994, p. 89).

▼B

întrucât trebuie să se țină seama de principiile Organizației Internaționale a Muncii în domeniul protecției tinerilor la locul de muncă, inclusiv de cele privind vârsta minimă de ocupare sau de încadrare în muncă;

întrucât, în Rezoluția sa privind munca copiilor ⁽¹⁾, Parlamentul European sintetizează aspectele muncii tinerilor și subliniază aspectele muncii tinerilor și, în special, efectele pe care aceasta le are asupra sănătății, securității și dezvoltării lor fizice și intelectuale și insistă asupra necesității de a adopta o directivă care să armonizeze legislațiile naționale în domeniu;

întrucât Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă ⁽²⁾ prevede la articolul 15 că grupurile deosebit de vulnerabile la riscuri trebuie să fie protejate împotriva pericolelor care le afectează în mod specific;

întrucât copiii și adolescenții trebuie să fie considerați grupuri expuse la riscuri specifice și trebuie luate măsuri în privința securității și sănătății lor;

întrucât vulnerabilitatea copiilor impune ca statele membre să interzică munca acestora și să vegheze ca vârsta minimă de ocupare sau de încadrare în muncă să nu fie inferioară vârstei la care încetează școlarizarea obligatorie pe bază de program integral impusă de legislația națională și, în nici un caz, celei de 15 ani; întrucât aceste derogări de la interzicerea muncii copiilor nu pot fi admise decât în cazuri speciale și în condițiile prevăzute de prezenta directivă; întrucât acestea nu pot, în nici un caz, să aducă atingere frecvenței școlare și dreptului de a beneficia de instruire;

întrucât caracteristicile proprii trecerii de la copilărie la vârsta adultă impun reglementarea și protecția strictă a muncii adolescenților;

întrucât orice angajator trebuie să garanteze tinerilor condiții de muncă adaptate vârstei lor;

întrucât angajatorii trebuie să pună în practică măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății tinerilor pe baza unei evaluări a riscurilor existente pentru tineri și care sunt legate de munca lor;

întrucât statele membre trebuie să protejeze tinerii împotriva riscurilor specifice care rezultă din lipsa de experiență, din absența conștientizării riscurilor existente sau potențiale sau din insuficienta dezvoltare a tinerilor;

întrucât statele membre trebuie să interzică, în acest scop, munca tinerilor pentru lucrările prevăzute de prezenta directivă;

⁽¹⁾ JO C 190, 20.7.1987, p. 44.

⁽²⁾ JO L 183, 29.6.1989, p. 1.

▼ B

întrucât adoptarea de cerințe minime precise în privința organizării timpului de lucru poate îmbunătăți condițiile de muncă ale tinerilor;

întrucât durata maximă a muncii tinerilor trebuie să fie strict limitată și întrucât munca de noapte a tinerilor trebuie să fie interzisă, cu excepția anumitor locuri de muncă stabilite de legislațiile sau reglementările naționale;

întrucât este necesar ca statele membre să ia măsuri adecvate pentru ca timpul de lucru al adolescenților care frecventează învățământul școlar să nu prejudicieze aptitudinea lor de a beneficia de instruire;

întrucât timpul consacrat pregătirii de către tinerii care lucrează în cadrul unui sistem de formare teoretică și de practică în alternanță sau de stagiu în întreprindere trebuie să fie inclus în timpul de lucru;

întrucât, în vederea asigurării securității și sănătății tinerilor, aceștia trebuie să beneficieze de perioade minime de repaus - zilnic, săptămânal și anual - și de perioade de pauză adecvate;

întrucât, în ceea ce privește perioada de repaus săptămânal, este necesar să se țină cont în mod adecvat de diversitatea factorilor culturali, etnici, religioși și a altor factori din statele membre; întrucât revine cu precădere fiecărui stat membru să decidă, în ultimă instanță, dacă și în ce măsură duminica trebuie să fie inclusă în repausul săptămânal;

întrucât o experiență de muncă adecvată poate contribui la realizarea obiectivului care vizează pregătirea tinerilor pentru viața profesională și socială de adult, cu condiția să urmărească evitarea oricărui prejudiciu în privința securității, sănătății și dezvoltării lor;

întrucât, dacă derogările de la interdicțiile și limitările prevăzute de prezenta directivă par indispensabile pentru anumite activități sau situații specifice, aplicarea lor nu va putea să aducă atingere principiilor sistemului de protecție instituit;

întrucât prezenta directivă constituie un element concret în cadrul realizării dimensiunii sociale a pieței interne;

întrucât sistemul de protecție prevăzut de prezenta directivă necesită, în scopul aplicării sale concrete, punerea în practică de către statele membre a unui regim de măsuri având un caracter efectiv și proporționat;

▼B

întrucât punerea în aplicare a anumitor dispoziții ale prezentei directive prezintă pentru un stat membru dificultăți deosebite pentru sistemul său de protecție a tinerilor în muncă; întrucât, prin urmare, este necesar să se admită că acest stat membru poate să nu aplice respectivele dispoziții pe durata unei perioade corespunzătoare,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

SECȚIUNEA I*Articolul 1***Obiectul**

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a interzice munca copiilor.

Statele membre se asigură ca, în condițiile prevăzute de prezenta directivă, vârsta minimă de ocupare sau de încadrare în muncă nu este inferioară vârstei la care încetează școlarizarea obligatorie pe bază de program integral, impusă de legislația națională și, în orice caz, celei de 15 ani.

(2) Statele membre se asigură că munca adolescenților este strict reglementată și protejată în condițiile prevăzute de prezenta directivă.

(3) Statele membre se asigură, de o manieră generală, că orice angajator garantează tinerilor condiții de muncă adaptate vârstei lor.

Statele membre asigură protecția tinerilor împotriva exploatării economice și împotriva oricărei munci care poate să dăuneze securității, sănătății sau dezvoltării lor fizice, psihologice, morale sau sociale sau să compromită educația acestora.

*Articolul 2***Domeniul de aplicare**

(1) Prezenta directivă se aplică oricărei persoane în vârstă de până la 18 ani care are un contract de muncă sau un raport de muncă definit de dreptul în vigoare într-un stat membru sau supus dreptului în vigoare într-un stat membru.

(2) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să prevadă că prezenta directivă nu se aplică, în limitele și în condițiile pe care acestea le stabilesc, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, lucrărilor ocazionale sau de scurtă durată care privesc:

(a) serviciul casnic exercitat într-o gospodărie particulară sau

(b) munca socotită ca nefiind vătămătoare, dăunătoare sau periculoasă pentru tineri în întreținerea familială.

▼B*Articolul 3***Definiții**

În sensul prezentei directive:

- (a) prin *tânăr* se înțelege orice persoană în vârstă de până la 18 ani, prevăzută la articolul 2 alineatul (1);
- (b) prin *copil* se înțelege orice tânăr care nu a atins vârsta de 15 ani sau care face încă obiectul școlarizării obligatorii pe bază de program integral, impusă de legislația națională;
- (c) prin *adolescent* se înțelege orice tânăr în vârstă de cel puțin 15 ani și de cel mult 18 ani, care nu mai face obiectul școlarizării obligatorii pe bază de program integral, impusă de legislația națională;
- (d) prin *munci ușoare* se înțeleg toate muncile care, prin natura proprie sarcinilor pe care le presupun și a condițiilor specifice în care acestea sunt efectuate:
 - (i) nu pot aduce atingere securității, sănătății sau dezvoltării copiilor și
 - (ii) nu sunt de natură să aducă atingere frecventării de către aceștia a școlilor, participării lor la programe de orientare sau de formare profesională aprobate de către autoritatea competentă sau aptitudinii de a beneficia de instruirea primită;
- (e) prin *timp de lucru* se înțelege orice perioadă pe durata căreia tânărul se află la muncă, la dispoziția angajatorului și în exercitarea activității sau funcțiilor sale, în conformitate cu legislațiile și practicile naționale;
- (f) prin *perioadă de repaus* se înțelege orice perioadă care nu este timp de lucru.

*Articolul 4***Interzicerea muncii copiilor**

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru interzicerea muncii copiilor.
- (2) Ținând seama de obiectivele prevăzute la articolul 1, statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să prevadă ca interzicerea muncii copiilor să nu se aplice:
 - (a) copiilor care exercită activitățile prevăzute la articolul 5;
 - (b) copiilor în vârstă de cel puțin 14 ani care lucrează în cadrul unui sistem de formare în alternanță sau de stagiu în întreprindere, în măsura în care această muncă este prestată în conformitate cu condițiile prescrise de către autoritatea competentă;

▼B

(c) copiilor în vârstă de cel puțin 14 ani care efectuează munci ușoare, altele decât cele care țin de articolul 5; cu toate acestea, alte munci ușoare decât cele care țin de articolul 5 pot fi efectuate de către copii începând cu vârsta de 13 ani pentru un număr limitat de ore pe săptămână și pentru categorii de muncă stabilite de legislația națională.

(3) Statele membre care recurg la posibilitatea prevăzută la alineatul (2) litera (c) stabilesc condițiile de muncă specifice acestor munci ușoare, cu respectarea dispozițiilor prezentei directive.

*Articolul 5***Activitățile culturale sau similare**

(1) Încadrarea copiilor în vederea desfășurării unor activități cu caracter cultural, artistic, sportiv sau publicitar este condiționată de obținerea unei autorizații prealabile eliberate de autoritatea competentă pentru fiecare caz în parte.

(2) Statele membre stabilesc, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, condițiile de muncă pentru copii în cazurile prevăzute la alineatul (1) și modalitățile procedurii de autorizare prealabilă, cu condiția ca activitățile:

- (i) să nu poată aduce atingere securității, sănătății sau dezvoltării copiilor și
- (ii) să nu fie de natură să aducă atingere frecventării de către aceștia a școlilor, participării lor la programe de orientare sau de formare profesională aprobate de către autoritatea competentă sau aptitudinii de a beneficia de instruirea primită.

(3) Prin derogare de la procedura prevăzută la alineatul (1) și pentru copiii care au atins vârsta de 13 ani, statele membre pot să autorizeze, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, în condiții pe care le stabilesc, încadrarea copiilor în vederea desfășurării unor activități cu caracter cultural, artistic, sportiv sau publicitar.

(4) Statele membre care dispun de un sistem de aprobare specific pentru agențiile de manechine în ceea ce privește activitățile copiilor pot să mențină acest sistem.

SECȚIUNEA II

*Articolul 6***Obligațiile generale ale angajatorului**

(1) Fără a aduce atingere articolului 4 alineatul (1), angajatorul ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății tinerilor, ținând cont în special de riscurile specifice prevăzute la articolul 7 alineatul (1).

(2) Angajatorul pune în practică măsurile prevăzute la alineatul (1) pe baza unei evaluări a riscurilor existente pentru tineri și legate de munca acestora.

▼B

Evaluarea trebuie să fie efectuată înainte ca tinerii să înceapă munca și cu ocazia oricărei modificări importante a condițiilor de muncă și trebuie să se refere în principal la următoarele elemente:

- (a) echipamentul și organizarea locului de muncă și a postului de lucru;
- (b) natura, gradul și durata expunerii la agenți fizici, biologici și chimici;
- (c) organizarea, alegerea și utilizarea echipamentelor de lucru, în special a agenților, mașinilor, aparatelor și dispozitivelor, precum și manipularea acestora;
- (d) organizarea procedeeelor de lucru, desfășurarea muncii și interacțiunea acestora (organizarea muncii);
- (e) stadiul formării și informării tinerilor.

În cazul în care această evaluare demonstrează existența unui risc pentru securitatea, sănătatea fizică sau mintală sau dezvoltarea tinerilor, trebuie să se asigure o evaluare și o supraveghere a sănătății tinerilor, gratuite și adecvate, la intervale regulate, fără a aduce atingere Directivei 89/391/CEE.

Evaluarea și supravegherea gratuită pot să facă parte dintr-un sistem național de sănătate.

(3) Angajatorul informează tinerii cu privire la eventualele riscuri și la toate măsurile adoptate în ceea ce privește securitatea și sănătatea tinerilor.

În afară de aceasta, angajatorul informează reprezentanții legali ai copiilor cu privire la eventualele riscuri și la măsurile adoptate în ceea ce privește securitatea și sănătatea copiilor.

(4) Angajatorul asociază serviciile de protecție și de prevenire prevăzute la articolul 7 din Directiva 89/391/CEE în planificarea, aplicarea și controlul condițiilor de securitate și de sănătate aplicabile muncii tinerilor.

Articolul 7

Vulnerabilitatea tinerilor. Interdicțiile de muncă

(1) Statele membre asigură protecția tinerilor împotriva riscurilor specifice pentru securitatea, sănătatea și dezvoltarea lor, care rezultă din lipsa de experiență, din absența conștientizării riscurilor existente sau potențiale, sau din insuficienta dezvoltare a tinerilor.

(2) Fără a aduce atingere articolului 4 alineatul (1), statele membre interzic, în acest scop, munca tinerilor în activități care:

- (a) depășesc în mod obiectiv capacitățile lor fizice sau psihologice;

▼B

- (b) implică o expunere nocivă la agenți toxici, cancerigeni, care cauzează modificări genetice ereditare, având efecte nefaste pentru făt pe perioada gravidității sau având orice alt efect nefast cronic asupra ființei umane;
- (c) implică o expunere nocivă la radiații;
- (d) prezintă riscuri de accidentare pe care se presupune că tinerii, din cauza neconștientizării aspectelor de securitate sau a lipsei lor de experiență sau de pregătire, nu le pot identifica sau preveni sau
- (e) care pun în pericol sănătatea prin expunerea la frig sau căldură sau din cauza zgomotului sau a vibrațiilor.

Printre activitățile care pot să antreneze riscuri specifice pentru tineri, în sensul alineatului (1), se numără în special:

— lucrările care implică o expunere nocivă la agenții fizici, biologici și chimici prevăzuți în anexă la punctul I și

— procedeele și lucrările prevăzute în anexă la punctul II.

(3) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să autorizeze pentru adolescenți derogări de la alineatul (2), atunci când acestea sunt indispensabile pentru formarea profesională a adolescenților și cu condiția ca protecția securității și sănătății acestora să fie asigurată prin efectuarea lucrărilor sub supravegherea unei persoane competente în sensul articolului 7 din Directiva 89/391/CEE și sub rezerva garantării protecției asigurate de directiva menționată.

SECȚIUNEA III

Articolul 8

Timpul de lucru

(1) Statele membre care recurg la posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) literele (b) sau (c) iau măsurile necesare pentru limitarea timpului de lucru al copiilor:

- (a) la 8 ore pe zi și la 40 de ore pe săptămână pentru copiii care fac obiectul unui sistem de formare în alternanță sau de stagiu în întreprindere;
- (b) la 2 ore pe zi de școală și la 12 ore pe săptămână pentru muncile efectuate pe durata perioadei școlare, în afara orelor de școală, în măsura în care legislațiile și practicile naționale nu interzic acest lucru.

În nici un caz, timpul zilnic de lucru nu poate depăși 7 ore; această limită poate fi extinsă la 8 ore pentru copiii care au atins vârsta de 15 ani;

▼B

- (c) la 7 ore pe zi și la 35 de ore pe săptămână pentru lucrările efectuate pe durata unei perioade de inactivitate școlară de cel puțin o săptămână; aceste limite pot fi extinse la 8 ore pe zi și la 40 de ore pe săptămână pentru copiii care au atins vârsta de 15 ani;
- (d) la 7 ore pe zi și la 35 de ore pe săptămână pentru muncile ușoare efectuate de copiii care nu mai fac obiectul școlarizării obligatorii pe bază de program integral, impusă de legislația națională.
- (2) Statele membre iau măsurile necesare pentru limitarea timpului de lucru al adolescenților la 8 ore pe zi și la 40 de ore pe săptămână.
- (3) Timpul consacrat pregătirii de către tânărul care lucrează în cadrul unui sistem de formare teoretică și practică în alternanță sau de stagiu în întreprindere este inclus în timpul de lucru.
- (4) Atunci când un tânăr este încadrat în muncă de către mai mulți angajatori, zilele de muncă și orele de muncă efectuate sunt însumate.
- (5) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să autorizeze derogări de la alineatul (1) litera (a) și de la alineatul (2) cu titlu de excepție sau în cazul în care motive obiective justifică derogarea.

Statele membre stabilesc, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, condițiile, limitele și modalitățile de punere în aplicare a unor astfel de derogări.

*Articolul 9***Munca de noapte**

1. (a) statele membre care recurg la posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) literele (b) sau (c) iau măsurile necesare pentru interzicerea muncii copiilor între orele 8 seara și 6 dimineața.
- (b) statele membre iau măsurile necesare pentru interzicerea muncii adolescenților fie între orele 10 seara și 6 dimineața, fie între orele 11 seara și 7 dimineața.
2. (a) statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să autorizeze munca adolescenților pe durata perioadei de interzicere a muncii de noapte prevăzute la alineatul (1) litera (b) pentru anumite sectoare de activitate.

În acest caz, statele membre iau măsurile adecvate pentru supravegherea adolescentului de către un adult pentru situațiile în care o astfel de supraveghere este necesară pentru protecția adolescentului;

- (b) în cazul aplicării literei (a), munca rămâne interzisă între miezul nopții și ora 4 dimineața.

▼B

Cu toate acestea, statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să autorizeze munca adolescenților pe durata perioadei de interdicere a muncii de noapte în cazurile prevăzute în cele ce urmează, atunci când motive obiective o justifică și cu condiția ca un repaus compensator adecvat să fie acordat adolescenților și ca obiectivele prevăzute la articolul 1 să nu fie periclitate:

- lucrări efectuate în sectoarele navigației sau pescuitului;
- lucrări efectuate în cadrul forțelor armate sau poliției;
- lucrări efectuate în spitale sau instituții similare;
- activități cu caracter cultural, artistic, sportiv sau publicitar.

(3) Adolescenții beneficiază, înainte de a li se atribui o muncă de noapte și, ulterior, la intervale regulate, de o evaluare gratuită a sănătății și capacității lor, cu excepția cazului în care munca pe durata perioadei de interdicere a muncii are un caracter excepțional.

*Articolul 10***Perioada de repaus**

(1) (a) statele membre care recurg la posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) literele (b) sau (c) iau măsurile necesare pentru ca, pentru fiecare perioadă de 24 de ore, copiii să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 14 ore consecutive;

(b) statele membre iau măsurile necesare pentru ca, pentru fiecare perioadă de 24 de ore, adolescenții să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 12 ore consecutive.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca, pentru fiecare perioadă de 7 zile:

— copiii în privința cărora au recurs la posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) literele (b) sau (c) și

— adolescenții

să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de două zile, dacă este posibil, consecutive.

În cazul în care motive tehnice sau organizatorice justifică acest lucru, perioada minimă de repaus poate fi redusă, dar nu poate, în nici un caz, să fie mai mică de 36 de ore consecutive.

Perioada minimă de repaus prevăzută în primul și al doilea paragraf include, în principiu, duminica.

(3) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să prevadă ca perioadele minime de repaus prevăzute la alineatele (1) și (2) să poată fi întrerupte în cazul unor activități caracterizate de perioade de muncă fracționate sau de scurtă durată în cursul zilei.

▼B

(4) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să prevadă pentru adolescenți derogări de la alineatul (1) litera (b) și de la alineatul (2) în cazurile prevăzute în cele ce urmează, atunci când motive obiective justifică acest lucru și cu condiția ca un repaus compensator adecvat să fie acordat adolescenților și ca obiectivele prevăzute la articolul 1 să nu fie periclitate:

- (a) lucrări efectuate în sectoarele navigației sau pescuitului;
- (b) lucrări efectuate în cadrul forțelor armate sau poliției;
- (c) lucrări efectuate în spitale sau în instituții similare;
- (d) lucrări efectuate în agricultură;
- (e) lucrări efectuate în sectorul turismului sau în sectorul hotelier, al restaurantelor și cafenelelor;
- (f) activități caracterizate de perioade de muncă fracționate în cursul zilei.

*Articolul 11***Repausul anual**

Statele membre care recurg la posibilitatea prevăzută la articolul 4 alineatul (2) literele (b) sau (c) se asigură ca perioada liberă de orice muncă să fie inclusă, în măsura posibilului, în cadrul vacanțelor școlare ale copiilor care fac obiectul școlarizării obligatorii pe bază de program integral, impusă de legislația națională.

*Articolul 12***Timpul de pauză**

Statele membre iau măsurile necesare pentru ca tinerii să beneficieze, în cazul în care timpul de lucru zilnic este mai mare de 4 ore și jumătate, de un timp de pauză de cel puțin 30 de minute, dacă este posibil, consecutive.

*Articolul 13***Munca adolescenților în caz de forță majoră**

Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau norme administrative, să autorizeze derogări de la articolul 8 alineatul (2), articolul 9 alineatul (1) litera (b), articolul 10 alineatul (1) litera (b) și, în privința adolescenților, de la articolul 12, pentru munci prestate în împrejurările prevăzute la articolul 5 alineatul (4) din Directiva 89/391/CEE, cu condiția ca aceste munci să fie de scurtă durată și să nu sufere nici o întârziere, ca lucrătorii adulți să nu fie disponibili și ca perioade echivalente de repaus compensator să fie acordate adolescenților respectivi în termen de 3 săptămâni.

▼B

SECȚIUNEA IV

*Articolul 14***Măsuri**

Fiecare stat membru stabilește toate măsurile necesare ce urmează a fi aplicate în cazul nerespectării dispozițiilor adoptate în aplicarea prezentei directive; aceste măsuri trebuie să aibă un caracter efectiv și proporționat.

*Articolul 15***Adaptarea anexei**

Adaptările de natură strict tehnică ale anexei în funcție de progresul tehnic, de evoluția reglementărilor sau specificațiilor internaționale sau a cunoștințelor în domeniul reglementat de prezenta directivă se adoptă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 17 din Directiva 89/391/CEE.

*Articolul 16***Menținerea nivelului de protecție în vigoare**

Fără a aduce atingere dreptului statelor membre de a elabora, în funcție de evoluția situației, dispoziții diferite în domeniul protecției tinerilor, în măsura în care cerințele minime prevăzute de prezenta directivă sunt respectate, punerea în practică a prezentei directive nu constituie o justificare valabilă pentru diminuarea nivelului general de protecție a tinerilor.

*Articolul 17***Dispoziții finale**

- (1) (a) statele membre adoptă și pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la data de 22 iunie 1996 sau se asigură că, la această dată, partenerii sociali stabilesc dispozițiile necesare prin acord, statele membre fiind obligate să adopte orice dispoziție necesară care să le permită garantarea în orice moment a rezultatelor impuse de prezenta directivă;
- (b) pe termen de patru ani de la data prevăzută la litera (a), Regatul Unit i se permite să nu pună în aplicare articolul 8 alineatul (1) litera (b) primul paragraf în ceea ce privește dispoziția referitoare la durata maximă a săptămânii de lucru, precum și articolul 8 alineatul (2) și articolul 9 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2).

Comisia prezintă un raport cu privire la efectele prezentei dispoziții.

Consiliul, hotărând în conformitate cu condițiile prevăzute de tratat, decide dacă perioada menționată anterior trebuie să fie prelungită;

- (c) statele membre informează de îndată Comisia în acest sens.

▼B

(2) Atunci când statele membre adoptă dispozițiile prevăzute la alineatul (1), ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitățile de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern deja adoptate sau în curs de adoptare în domeniul reglementat de prezenta directivă.

▼M1*Articolul 17a***Raportul privind punerea în aplicare**

Statele membre transmit Comisiei, din cinci în cinci ani, un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive sub forma unui capitol specific din raportul unic, menționat la articolul 17a alineatele (1), (2) și (3) din Directiva 89/391/CEE, care a stat la baza evaluării Comisiei, în conformitate cu articolul 17a alineatul (4) din directiva respectivă.

▼B*Articolul 18*

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

▼ B*ANEXĂ***Listă neexhaustivă de agenți, procedee și activități**

[articolul 7 alineatul (2) al doilea paragraf]

I. Agenți1. *Agenți fizici*

- (a) radiații ionizante;
- (b) munca într-o atmosferă cu suprapresiune ridicată, de exemplu în incintele sub presiune, scufundarea subacvatică.

2. *Agenți biologici***▼ M2**

- (a) Agenții biologici din grupele de risc 3 și 4 în înțelesul articolului 2 al doilea paragraf punctele 3 și 4 din Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹).

▼ B3. *Agenți chimici***▼ M2**

- (a) Substanțe și amestecuri care îndeplinesc criteriile de clasificare în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului (²) în una sau mai multe din următoarele clase de păericol și categorii de pericol, cu una sau mai multe din următoarele fraze de pericol:

- toxicitate acută, categoria 1, 2 sau 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331);
- corodarea pielii, categoria 1A, 1B sau 1C (H314);
- gaz inflamabil, categoria 1 sau 2 (H220, H221);
- aerosoli inflamabili, categoria 1 (H222);
- lichid inflamabil, categoria 1 sau 2 (H224, H225);
- explozivi, categoriile „exploziv instabil” sau explozivi de la diviziunile 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205);
- substanțe sau amestecuri autoreactive, tipul A, B, C sau D (H240, H241, H242);
- peroxizi organici, tipul A sau B (H240, H241);
- toxicitate asupra unui organ țintă specific după o expunere unică, categoria 1 sau 2 (H370, H371);
- toxicitate asupra unui organ țintă specific după o expunere repetată, categoria 1 sau 2 (H372, H373);

(¹) Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă [a șaptea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (JO L 262, 17.10.2000, p. 21).

(²) Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, 31.12.2008, p. 1).

▼ M2

- sensibilizare respiratorie, categoria 1, subcategoria 1A sau 1B (H334);
- sensibilizare a pielii, categoria 1, subcategoria 1A sau 1B (H317);
- cancerigenitate, categoria 1A, 1B sau 2 (H350, H350i, H351);
- mutagenicitatea celulelor embrionare, categoria 1A, 1B sau 2 (H340, H341);
- toxicitate pentru reproducere, categoria 1A sau 1B (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df).

(d) Substanțe și amestecuri menționate la articolul 2 litera (a) punctul (ii) din Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾;

▼ B

- (e) Plumbul și compușii săi, în măsura în care agenții respectivi pot fi absorbiți de organismul uman.
- (f) Azbestul.

II. Procedee și lucrări**▼ M2**

1. Procedeele și lucrările menționate la anexa I la Directiva 2004/37/CE.

▼ B

2. Lucrările de fabricație și de manipulare a dispozitivelor, artificiiilor sau a diverselor obiecte care conțin explozivi
3. Lucrările din menajeriile de animale feroce sau veninoase
4. Lucrările de sacrificare industrială a animalelor
5. Lucrările care presupun manipularea aparatelor de producție, înmagazinare sau folosire a gazelor comprimate, lichefiate sau dizolvate
6. Lucrările care presupun folosirea cuvelor, bazinelor, rezervoarelor, recipientilor și canistrelor ce conțin agenții chimici prevăzuți la punctul I.3
7. Lucrările care prezintă riscul prăbușirii
8. Lucrările care prezintă riscuri electrice de înaltă tensiune
9. Lucrările al căror ritm este condiționat de mașini și care sunt remunerate în funcție de rezultat

⁽¹⁾ Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă [a șasea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului] (JO L 158, 30.4.2004, p. 50).